

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2558 ISSN 1906-7062

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน
ยุทธศาสตร์การพัฒนาของ
องค์การบริหารส่วนตำบลยางอำเภอศีขรภูมิ
จังหวัดสุรินทร์
PEOPLE'S PARTICIPATION IN MAKING
DEVELOPMENT STRATEGY PLAN
OF YANG SUB DISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION IN
SIKHORAPHUM DISTRICT, SURIN PROVINCE

ดวงพร แสนประเสริฐ¹
รองศาสตราจารย์ประชัน คเนวัน²
รองศาสตราจารย์ ดร.สมมาตร ผลเกิด³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลยางอำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ใน 4 ด้าน คือ 1)ด้านการตัดสินใจ 2)ด้านการดำเนินการ 3)ด้านการรับผลประโยชน์ 4)ด้านการติดตามและประเมินผลกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มรภ.บุรีรัมย์

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักสาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มรภ.บุรีรัมย์

³ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมสาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มรภ.บุรีรัมย์

โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.904 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ ตามลำดับสำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์ให้มากขึ้น รองลงมาคือให้มีการจัดสรรงบประมาณการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้าน และโครงการที่เสนอบรรจุเข้าแผนพัฒนายุทธศาสตร์ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จทุกโครงการ ตามลำดับ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the people's participation in making development strategy plan of Yang Sub District Administrative Organization (SAO) in Sikhorphum District, Surin Province in 4 aspects, i.e, participation in decision-making, participation in operation, performing in benefits, and following-up and evaluation participation. The samples were 367 people, selected by using

the Table of Krejcie & Morgan, simple random sampling. The research instrument used for collecting the data was a 3-part questionnaire, including a check list, a 6-rating scale and an open-ended form with the reliability of 0.904. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation. The findings were as follows:

The people's participation in making development strategy plan of Yang SAO in Sikhorphum District, Surin Province as a whole was at a low level. When considering at each aspect, it was found that the performing in benefits was at a moderate level; whereas, the rest aspects were at a low level. The rankings from the highest to the lowest mean scores were performing in benefits, following-up and evaluation participation, participation in operation and participation in decision-making. The additional opinions and suggestions with the highest percentages were that Yang SAO should have more public relations of the implementation of the local development strategy plan, followed by the budget allocation in local development plan should be covered all aspects, and all projects appointed in the development strategy plan should be completed, respectively.

Keywords : Participation, Making Development Strategy Plan, Sub district Administrative Organization

บทนำ

ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ซึ่งได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์และเงื่อนไข รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่ง

ชาติ ฉบับที่ 8 การพัฒนาประเทศอยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์จึงเป็นจุดเปลี่ยน กระบวนทัศน์ของการวางแผนที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ตามแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีการพัฒนาแบบองค์รวม และเริ่มให้ความสำคัญกับ กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับชุมชน ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมกันจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกภาคส่วนของประเทศรวมทั้งการปกครองท้องถิ่น ดังนั้น เมื่อมีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบทิศทางและแนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอิสระในการปกครองตนเอง โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน เน้นการมีส่วนร่วมเสนอความต้องการ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ รวมทั้งให้ประชาชนเป็นผู้รับผลประโยชน์ ซึ่งการสร้างคามเข้มแข็งของท้องถิ่นจะเกิดขึ้นได้ จำเป็นจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของตนเอง (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 2) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้นว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดทิศทางและอนาคตในการพัฒนาของแต่ละท้องถิ่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นช่วยให้การบริหารงานของท้องถิ่นเป็นไปโดยประหยัด ทั้งเวลา แรงงาน งบประมาณ และทรัพยากรของหน่วยงาน ทำให้การปฏิบัติงานตามแผนง่ายและสะดวก ช่วยให้การอำนวยความสะดวก การแบ่งงาน การประสานงาน การตรวจสอบติดตาม และการควบคุมงานเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจะช่วยให้เห็นวิธีการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด นอกจากนี้ยังลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และสามารถกำหนดล่วงหน้าถึงการแก้ไขปัญหา

และอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานได้ด้วย ซึ่งการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรที่อยู่อย่างจำกัดเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในปัจจุบันและอนาคต (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 19)

สำหรับขั้นตอนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์เป็นงานอันดับแรกทีนักวางแผนจะดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อให้รู้ทิศทางที่จะก้าวเดินต่อไปข้างหน้า เพราะการวางแผนเป็นเรื่องของอนาคตดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และเป็นพื้นฐานที่จะเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ในองค์การ สิ่งสำคัญที่จะต้องตระหนักในการวางแผนคือแผนที่วางจะต้องมีความชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกในองค์การเกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานและมีการประสานงานกัน
2. พัฒนาข้อตกลงที่เป็นตัวกำหนดขอบเขตในการผู้วางแผนจะต้องกำหนดข้อตกลงต่างๆ ที่จะเป็นขอบเขตในการวางแผน เพื่อสามารถคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตได้ถูกต้องใกล้เคียง การกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นจะนำมาเป็นพื้นฐานในการวางแผน ขอบเขตและข้อตกลงต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากข้อมูลและปัจจัยภายนอก เช่น เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองความรู้สึกของประชาชน นอกจากปัจจัยภายนอกแล้ว การวางแผนจะต้องตระหนักถึงข้อมูลและปัจจัยภายในองค์การด้วย จึงจะทำให้ข้อมูลตกลงที่กำหนดขึ้นมาจากข้อมูลรอบด้านอันเป็นผลทำให้ข้อมูลที่น่ามาใช้เป็นกรอบในการวางแผนมีความเชื่อถือได้มากขึ้น
3. พิจารณาข้อจำกัดต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการวางแผน ข้อจำกัดต่าง ๆ มักเกิดขึ้นเสมอในการทำงานใด ฉะนั้นถ้าผู้วางแผนได้มีการพิจารณาและคำนึงสิ่งเหล่านี้แล้วก็จะสามารถจัดข้อจำกัดต่างๆ ให้เหลือน้อยลง สิ่งที่เราควรนำมาพิจารณาคาดการณ์ในการวางแผนได้แก่ ขอบเขต อำนาจหน้าที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพทางการเงิน ตลอดจนบุคลากรต่างๆ ในองค์การ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีน้ำหนักสำคัญในการกำหนดแผนงานที่จะดำเนินการต่อไป
4. พัฒนาทางเลือก ในการวางแผนผู้วางแผนควรได้แสวงหาทางเลือกต่างๆ

ที่จะเป็นแนวทางในการดำเนินการตามแผนนั้น เพราะบางครั้งการดำเนินการตามแผนหนึ่ง ๆ ไม่มีแผนทางเลือกที่เดียวที่จะบรรลุความสำเร็จของแผนนั้น แต่อาจมีแนวปฏิบัติหลาย ๆ แนวที่สามารถไปถึงวัตถุประสงค์ของแผนนั้นได้เช่นกัน ฉะนั้นผู้วางแผนจำเป็นต้องคิดถึงแนวทางต่างๆ หลากๆ แนวมากำหนดกิจกรรมในการวางแผน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการพัฒนาความคิดของผู้วางแผนให้มีความหลากหลายตามข้อมูลต่างๆ

5. ประเมินทางเลือก การประเมินทางเลือกนี้ต้องการหลังจากได้มีการพัฒนาทางเลือกต่างๆ แล้วผู้วางแผนจำเป็นต้องศึกษาปัจจัยต่างๆ ของทางเลือกแต่ละแนวประกอบว่าจะเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหนที่ทางเลือกเหล่านี้จะทำให้องค์การดำเนินไปได้แล้วจึงตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เป็นไปได้สูงสุด สิ่งที่เป็นข้อคิดเห็นสำหรับผู้วางแผนในการประเมินทางเลือกสองแนวทางหรือมากกว่า และนำทางเลือกที่เลือกแล้วมาหลอมรวมกันเพื่อเป็นแผนที่เป็นไปได้มากที่สุดในการปฏิบัติ

6. เปลี่ยนแปลงแผนสู่การปฏิบัติ ผู้วางแผนต้องทำการเปลี่ยนแปลงแผนสู่การปฏิบัติซึ่งจะออกมาในรูปการกำหนดเป็นนโยบาย ตารางการทำงาน และงบประมาณ การเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่กล่าวนี้จะช่วยเป็นแนวทางในการดำเนินการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2548 : 6-7)

สำหรับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอกีรุมิ จังหวัดสุรินทร์ ยังมีปัญหาอยู่หลายประการ ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง ทำให้การบริหารงานไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรซึ่งประเด็นของปัญหาอาจเกิดจากการขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตำบล ทำให้ไม่สามารถบอกได้ว่าเป้าหมายของการพัฒนาหรือสภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตคืออะไร ส่วนใหญ่ในอดีตที่ผ่านมาผู้บริหารและผู้รับผิดชอบเรื่องแผนทำได้แต่เพียงนำโครงการมารวมกันเพื่อเป็นแนวทางในการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละปี บางโครงการมิได้เกิดจากความต้องการของประชาชน ประชาชนไม่เข้าร่วมทำประชาคม โดยไม่ได้คำนึงถึงความสำเร็จของการพัฒนาและการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาที่ชัดเจน นอกจากนี้การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนมาก ยังให้ความสำคัญในการพัฒนาเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าด้านอื่น ๆ และ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังไม่สอดคล้องและสนองตอบ

ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการเข้าร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาส่วนท้องถิ่นและการจัดทำประชาคมหมู่บ้านในองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างไม่ทั่วถึงจึงทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ประสบผลเท่าที่ควรจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นพนักงานส่วนตำบล สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ได้พบปัญหาต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงออก แสดงความคิดเห็นและนำเสนอปัญหาความต้องการอย่างแท้จริง จึงทำให้การวางแผนในการพัฒนาท้องถิ่นไม่สามารถสนองตอบต่อปัญหาความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้น จึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาและมีความเจริญก้าวหน้า สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงต่อความต้องการและทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการดำเนินงานต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสี่ขภูมิ จังหวัดสุรินทร์ หมู่ที่ 1-18 จำนวน 7,137 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan; อ้างถึงในประสิทธิ์สุวรรณรักษ์ 2555 :149) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก
3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒน่องค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสี่ขภูมิ จังหวัดสุรินทร์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เป็นผู้ตรวจสอบ แกะไขสำนวนและภาษาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้งก่อนทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนารุง อำเภอสี่ขภูมิ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.904 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสี่ขภูมิ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสี่ขภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ด้วยตนเองจำนวน 367 ฉบับ แล้วเก็บแบบสอบถามกลับมาคืน ได้จำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ ในด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์และด้านการติดตามประเมินผล ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล ด้านการดำเนินการ และด้านการตัดสินใจ ตามลำดับ

1. ด้านการตัดสินใจ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ประชาชนนั้นมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และความต้องการที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านประชุมเพื่อเสนอปัญหาพัฒนาท้องถิ่นแต่มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและแก้

ปัญหาในการดำเนินการร่วมกับ อบต. น้อยที่สุด เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีหน้าที่ในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาชุมชนให้ประชาชนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำให้ประชาชนไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในด้านนี้เท่าที่ควร

2. ด้านการดำเนินการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยส่วนใหญ่ประชาชนมีส่วนร่วมในส่วนของการให้ความร่วมมือในการดำเนินแผนงานหรือโครงการพัฒนาต่างๆ ของ อบต. (อาทิเช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ) มีส่วนร่วมในการพิจารณาวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหรือเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา ในการพิจารณาวางแผนพัฒนายุทธศาสตร์มีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกความเป็นเจ้าของ และช่วยกัน ดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินส่วนรวมของท้องถิ่น เช่น ถนน ลานกีฬา เครื่องออกกำลังกายสวนสาธารณะ ฯลฯ)

3. ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนใหญ่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในเรื่องของการได้รับประโยชน์จากแผนพัฒนาตำบล การได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาการบริหารงานของอบต. ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อประชาชนในท้องถิ่นตลอดจน ประโยชน์จากการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน

4. ด้านการประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยส่วนใหญ่ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องการได้เข้าร่วมประชุมเพื่อหามาตรการติดตามตรวจสอบโครงการ การประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมของอบต.มีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลการดำเนินงานการพัฒนาหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบทั้งนี้ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคล ได้มีส่วนช่วยเหลือระหว่างกันในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงานและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของสังคมนั้นสำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์ให้มากขึ้น รองลงมา คือ ให้มีการจัดสรรงบประมาณการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้าน และโครงการที่เสนอบรรจุเข้าแผนพัฒนายุทธศาสตร์ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จทุกโครงการ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒน่องค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ทั้ง 4 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒน่องค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ นำไปสู่การวางแผนเพื่อการพัฒนา และมีประเด็นที่ค้นพบอันจะเป็นข้อมูลให้องค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ นำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานต่อไป ซึ่งสามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์และด้านการติดตามประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากระบบการบริหารงานในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีลักษณะการรวมศูนย์และยังไม่ยอมรับศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นอย่างเพียงพอและจริงจัง อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของประชาชนมีค่อนข้างน้อยคงมีเพียงแต่การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ภายหลังเสร็จสิ้นการเลือกตั้งแล้วประชาชนมักจะไม่ค่อยมีส่วนร่วมอย่างอื่น ซึ่งทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดพลัง ขาดความร่วมมือ ขาดความสนใจจากประชาชนอันเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นการปกครองของคนในท้องถิ่นเองไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สอดคล้องกับพุนทรัพย์ จันทรกระจ่าง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบางบาล อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การศึกษากการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย ด้านการตัดสินใจ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยที่ประชาชนนั้นมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และความต้องการที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านประชุมเพื่อเสนอปัญหาพัฒนาท้องถิ่นแต่มีส่วนร่วมในการ

วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและแก้ปัญหาในการดำเนินการร่วมกับ อบต. น้อยที่สุด เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีหน้าที่ในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาชุมชนให้ประชาชนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำให้ประชาชนไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจเท่าที่ควร สอดคล้องกับภัทรนิษฐ์ เสาทอง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับน้อย

2.2 จากผลการวิจัย ด้านการดำเนินการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยส่วนใหญ่ประชาชนมีส่วนร่วมในส่วนของการให้ความร่วมมือในการดำเนินแผนงานหรือโครงการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของ อบต. (อาทิเช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ) มีส่วนร่วมในการพิจารณาวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาหรือเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา ในการพิจารณาวางแผนพัฒนายุทธศาสตร์มีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกความเป็นเจ้าของ และช่วยกันดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สินส่วนรวมของท้องถิ่น เช่น ถนน ลานกีฬา เครื่องออกกำลังกายสวนสาธารณะ ฯลฯ) แต่ก็ยังถือว่ามีส่วนร่วมในระดับน้อย ไม่สอดคล้องกับธีรพิชญ์ บรรลือทรัพย์ (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเกิดจากการที่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอดิขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ยังไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเองมีเพียงการเข้าร่วมประชุมประชาคม และเสนอแผนงานหรือโครงการ แล้วรอรับผลประโยชน์จากการดำเนินการเท่านั้น ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากการที่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจากองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่เพียงพอตลอดจนประชาชนยังไม่ให้ความสนใจในการจัดทำแผนเท่าที่ควร เพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ของตัวแทนชุมชน ผู้บริหาร สมาชิก และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้ความรู้ด้านการทำแผนตลอดทั้งประโยชน์ในการเข้าไปเสนอแนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำแผน นอกจากนั้นยังได้ประชาสัมพันธ์ถึงผลที่จะได้จากการทำแผนที่ประชาชนมีส่วนร่วม จึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมาก

2.3 จากผลการวิจัย ด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะส่วนใหญ่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในเรื่องของการได้รับประโยชน์จากแผนพัฒนาตำบล การได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาการบริหารงานของ อบต. ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อประชาชนในท้องถิ่นตลอดจน ประโยชน์จากการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชัย คำล้าน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 จากผลการวิจัย ด้านการประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เพราะโดยส่วนใหญ่ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องการได้เข้าร่วมประชุมเพื่อหามาตรการติดตามตรวจสอบโครงการการประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมของอบต. มีส่วนร่วมในการจัดแสดงผลการดำเนินงานการพัฒนาหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ ทั้งนี้ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่าการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคล ได้มีส่วนช่วยเหลือระหว่างกันในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงานและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมในการบริหารจัดการเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของสังคมนั้น ซึ่งสอดคล้องกับอดิสรณ์ ชัดสีใส (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับน้อย

3. จากผลการวิจัยความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์ให้มากขึ้น รองลงมา คือ ให้มีการจัดสรรงบประมาณการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้าน และโครงการที่เสนอบรรจุเข้าแผนพัฒนายุทธศาสตร์ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จทุกโครงการ ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ได้เข้าถึงการรับรู้ข้อมูลความคืบหน้าในระหว่างดำเนินการดำเนินงานกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์ว่ามีความก้าวหน้าในการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด องค์การบริหารส่วนตำบลจึงอาจมีการประชาสัมพันธ์รายงานความคืบหน้าในการดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะแผนงานโครงการที่มีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดการยอมรับ

และสนับสนุนกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลยาง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของโกวิทย์ พวงงาม (2552 : 273 -275) กล่าวไว้ว่า การวางแผนจะช่วยให้เกิดระบบการจัดการของประชาคมตำบล เพราะจะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนที่คิดร่วมกัน มีกระบวนการติดตามผล ประเมินผลการทำงานของกลุ่มประชาคมตำบล ซึ่งจะทำให้รู้ว่าปัญหาการทำงานกลุ่มอยู่ที่ใด ควรแก้ไขอย่างไร จะทำให้ประชาคมตำบลมีความเข้มแข็งและปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องจนส่งผลให้เกิดการพัฒนาของตำบล

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนางค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสัตหุณุมิ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนางค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสัตหุณุมิ จังหวัดสุรินทร์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับผลประโยชน์ถึงแม้ด้านนี้จะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ แต่เกณฑ์ระดับซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลยาง ไม่ให้ความสำคัญ ไม่เห็นประโยชน์ในการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ยังไม่เข้าใจระบบการปฏิบัติตามแผน รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนในการเข้าร่วมปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงทำให้ประชาชนขาดความร่วมมือในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปปฏิบัติ ทำการประชาสัมพันธ์ อบรมชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงความสำคัญในการนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน

ยุทธศาสตร์การพัฒน่องค์การบริหารส่วนตำบลยาง อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการด้านการตัดสินใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนไม่มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของตนเองในการตัดสินใจ ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ ที่ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จึงทำให้ประชาชนให้ความสำคัญในด้านการตัดสินใจตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาน้อย ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมทำการประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจว่าประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจกับคณะผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ได้เช่นกันการเข้าร่วมประชาคม

1.3 จากผลการวิจัยความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ อยากรให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านให้มาก ทั้งนี้เพราะต้องการนำงบประมาณมาดำเนินการจัดสรรพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและระบบสาธารณสุขการให้กับประชาชนในชุมชนให้มีความอยู่ดีกินดี และมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลยาง จึงควรดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เพื่อให้ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลยางมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒน่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละเขตการปกครอง

2.2 ควรมีการศึกษาความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒน่องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อศึกษาความต้องการในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาแต่ละด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.(2548). **ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.(2550). **คู่มือการมีส่วนร่วมภาคประชาชนเกี่ยวกับหน้าที่สาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : อาร์.ที.ดีไซท์.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2552). **การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต**. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ธีรพิชญ์ บรรลือทรัพย์. (2556). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ การค้นคว้าอิสระ**. รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ . (2543). **กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง : ประชาคมประชาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 6. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 10. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- พูนทรัพย์ จันทรกระจ่าง. (2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ศึกษากรณีเทศบาลตำบลบางบาล อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การศึกษาอิสระ**. รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครอง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภัทรนิษฐ์ เสาทอง. (2552). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒน่องค์การบริหารส่วนตำบลม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์**. ภาคนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- วีระชัย คำล้าน. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัด
อุบลราชธานี. รายงานการศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต
สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อดิสรณ์ ชัดสีใส. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน
พัฒนาท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ
รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

